

[Sundhedsministeren]

Hvis man ikke får sine ønsker eller behov opfyldt, må man henvende sig til Sundhedsstyrelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om mærkning af tobaksvarer og om tjæreindhold i cigaretter.

Af sundhedsministeren (Ester Larsen).
(Fremsat 17/1 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Qvist Jørgensen (S):**

Jeg vil begynde med et citat fra den skriftlige fremsættelse, og det lyder således: »Der er således tale om et forslag af rent teknisk karakter.«

Ja, det er sandelig et teknisk forslag med en del praktiske og politiske følgevirkninger.

For det første vil jeg bede sundhedsministeren svare på, hvorfor vi nu pludselig skal til at justere den nationale lovgivning for at imødekomme et EF-direktiv, som endnu ikke er vedtaget nede i EF. Så vidt jeg har forstået, forventer man en vedtagelse i april måned, men der foreligger altså ikke nogen vedtagelse i øjeblikket.

Jeg spørger ikke for at antyde, at vi ikke kan lide direktivet, men det er vel rimeligt, at vi kender direktivet i dets endelige vedtagelse, også med dets undtagelser, hvis der er nogen – og jeg forstår, at det er der for Grækenlands vedkommende – og at vi har dette kendskab, inden vi vedtager den påkrævede følgelovgivning.

Hvis det er regeringens politik at vedtage lovgivning, inden EF har givet et direktiv, er der efter min opfattelse tale om en helt ny linje i regeringens EF-politik, og der er tale om en urimelig linje, som vi ikke kan acceptere bliver praksis.

I øvrigt forholder det sig således, at man i henhold til indgåede aftaler kan finde såvel brugerdeklarationen som advarslen påtrykt danske cigaretpakninger, og det gælder i øvrigt også en del andre europæiske mærker.

Vi ved, hvor meget tjærekondensat og nikotin en given cigaret indeholder. Hvis man ser efter, kan man også finde Sundhedsstyrelsens advarsel. Dog forstår jeg, at der er uenighed om, hvorledes advarslen skal formuleres. Egentlig er vi dækket ind, men problemet er jo også et helt andet.

Konsekvensen af direktivet og den danske lovgivning bliver, at mange forskellige cigaretmærker i Europa i standardiseringens og forebyggelsens navn kommer til at ændre karakter, nogle vil måske endda forsvinde med udgangen af 1992, hvis de ellers er produceret inden udgangen af 1991, og hvis fabrikken ikke ligger i Grækenland – hvis jeg har forstået direktivet rigtigt.

En vedtagelse nu kan under forudsætning af, at direktivet bliver vedtaget, medvirke til, at tobaksfabrikanterne tvinges ned under nogle grænser, der for tiden er ukendte. Men det synes helt sikkert, at f.eks. Skandinavisk Tobakskompagni må trække tjære og nikotin ud af f.eks. Grøn Cecil eller måske helt opgive mærket, og det gælder også en lang række af de andre produkter.

Følgevirkningerne tør jeg ikke helt gætte på, men en del udenlandske cigaretter vil givet få vanskeligheder, der er større end vores.

I udvalget må vi se på konsekvenserne af direktivet og især koncentrere os om de foreslåede dispensationer for nogle medlemslande. Ligeledes må vi se på ordningerne for importerede tobaksvarer, bl.a. fra Tyrkiet, USA og Schweiz, for blot at nævne nogle stykker.

Men hovedspørgsmålet i dette indlæg – og det håber jeg at jeg kan få besvaret allerede i dag – er, hvorfor vi nu skal til at opleve, at vi begynder at lave en national lovgivning på baggrund af et EF-direktiv, der formelt ikke eksisterer eller i hvert fald ikke er vedtaget.

Karen Højte Jensen (KF):

Fra konservativ side kan vi tilslutte os lovforslaget.

Birgitte Husmark (SF):

Der står i den skriftlige fremsættelse, at hensigten med lovforslaget er at sikre opfyldelsen af det af Rådet vedtagne direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om mærkning af tobaksvarer samt opfyldelsen af et direktiv om det maksimalt tilladte tjæreindhold i cigaretter, der forventes vedtaget i nær fremtid, ved at give sundhedsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler på disse områder. Videre står der i de almindelige bemærkninger om formålet, at direktiverne er et led i De Økonomiske Fællesskabers handlingsplan »Europa mod Kræft«.

Hvad angår mærkning af tobaksvarer, er der i dag ikke tvivl om, hvad vi skal give ministeren bemyndigelse til, for det pågældende direktivforslag blev vedtaget i Rådet den 13. november 1989.

Inden vedtagelsen var der dog en polemik om, hvilke typer advarsler cigaretpakningerne i EF i fremtiden skal mærkes med, men det skal jeg ikke komme nærmere ind på.

Når jeg trækker det frem, er det, fordi det andet direktivforslag – det om cigaretternes tjæreindhold – endnu ikke er vedtaget i Rådet, og vi kan dermed ikke vide, hvad det er, vi her i Folketinget kommer til at give ministeren en blankocheck på. I bemærkningerne til lovforslaget står, at de grænser for tjæreindholdet, der forventes vedtaget i direktivet, er lavere end de nuværende grænser, og det hilser vi da med tilfredshed i SF.

Af bilag nr. 84 i Markedsudvalget fremgår det imidlertid, at Forbrugerrådet har foreslået en væsentlig lavere grænseværdi, som man altså ikke har vundet gehør for fra dansk side i EF og måske heller ikke fremført fra dansk side – det er et spørgsmål.

Når man fortsætter med at interessere sig lidt for dette ikkevedtagne direktiv, viser der sig et andet problem, som hr. Qvist Jørgensen også var inde på, nemlig at Grækenland frem til år 2006 skal have nogle væsentlig højere grænseværdier for tjæreindholdet i sine cigaretter, og der er tilsyneladende ingen, der har nogen løsning på, hvordan udbredelsen af disse græske

cigaretter til resten af EF skal begrænses. Kan det være rigtigt? Og kan det være rigtigt at give ministeren en sådan bemyndigelse som den, der hermed ligger i lovforslaget?

I SF plejer vi ikke at købe katten i sækken, og jeg vil gerne spørge ministeren, om hun synes, dette er en rimelig måde at lovgive på.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Når jeg har markeret for en kort bemærkning, er det egentlig mest af hensyn til historisk skrivningen, og for at der ikke senere skal fremstå noget, der kunne ligne uenighed mellem SF's ordfører og undertegnede. Det er rigtigt, at der er nævnt flere datoer, herunder også datoen i november, som fru Birgitte Husmark omtalte.

Af svaret til Markedsudvalget, som hedder bilag 250, fremgår det imidlertid, at der først sker en vedtagelse i april 1990, og jeg vil gerne citere præcist, hvad der står:

»Direktivforslaget om det maksimale tjæreindhold i cigaretter vil formentlig blive vedtaget på det planlagte møde i Rådet og af sundhedsministrene forsamlet i Rådet den 9. april 1990.«

Men der er to bilag, og jeg går ud fra, at vi har talt ud fra hver sit: fru Birgitte Husmark ud fra bilag 251 og jeg ud fra bilag 250.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg er egentlig lidt ked af dette intermezzo, for hr. Qvist Jørgensen og jeg er fuldstændig enige. Det, jeg nævnte blev vedtaget den 13. november 1989, var udelukkende direktivet med hensyn til mærkning; det var ikke direktivet med hensyn til tjæreindholdet. Det er jo det, hele diskussionen drejer sig om.

Jørgen Winther (V):

Både ordføreren for Socialdemokratiet og ordføreren for SF har oplyst ganske grundigt om forslaget, og jeg skal bare oplyse, at Venstre kan tilslutte sig nærværende lovforslag.

Tove Niemann (FP):

Fremskridtspartiet stiller sig meget henholdende til dette lovforslag, og det gør vi, indtil vi har fået de tekster, der vedrører, hvilke regler der allerede er vedtaget i EF, og hvilke regler

[Tove Niemann]

der er ved at blive vedtaget. Derfor beder jeg om at få disse notater udleveret til udvalgsarbejdet, inden vi tager stilling til lovforslag nr. L 117.

Kirsten Lee (RV):

Vi støtter i Det Radikale Venstre forslaget om at begrænse tjæreindholdet i cigaretter. Det har efter vores opfattelse et forebyggende sigte, og det kan måske forhindre, at nogle bliver afhængige af cigaretter, men vi skal naturligvis hele tiden holde os for øje, at vi skal informere om, at det er bedre at holde op med at ryge end at gå over til cigaretter med lavt tjæreindhold, og vi har en forpligtelse til, som det også fremgår af forslag til Rådets direktiv, at lade nedsættelse af tjæreindholdet ledsage af sundhedsundervisning i forbindelse med obligatorisk skolegang. Det efterlever Tobaksskaderådet faktisk også her i landet på smukkeste vis i sit initiativ til at gøre de nuværende 4. klasser til en røgfri årgang.

Det kan næppe undre, at tobaksindustrien ikke har overfaldet os med lobbyvirksomhed om denne sag, for der er ingen tvivl om, at den ikke påvirker salget af cigaretter til storrygerne. Storrygerne vil, når man nedsætter tjæreindholdet, jo blot øge deres forbrug i henseende til antallet af cigaretter, sådan at de får deres nikotinhunger opfyldt ved at øge mængden.

Men vi synes i hvert fald, der er mulighed for, at færre bliver afhængige så hurtigt, når der er et lavere tjæreindhold i den enkelte cigaret, og det har noget at gøre med at forebygge, specielt over for de unge. Det er indlysende for os, at der bør være en advarselmærkning på cigaret- og tobakspakninger, og vi ønsker såmænd, at vi får noget lignende på alkoholområdet.

Lis Noer Holmberg (CD):

Når man læser dette lovforslag, skulle man næsten tro, at det kom fra miljøministeren. Dette siger jeg, fordi miljøministeren gerne har villet være mere restriktiv i den danske lovgivning, end hvad der var lagt op til fra EF, og da jeg ikke har set det EF-direktiv, der tales om i denne lov om mærkning af tobaksvarer og om tjæreindholdet i cigaretter, kan jeg naturligvis ikke sige, at sundhedsministeren er gået for vidt, men jeg synes, at noget af det, vi her skal tage stilling til, virker ret restriktivt. Vel er det usundt at ryge, og det ville være skønt, om vi

kunne gøre endnu flere danskere røgfri, men endnu har vi dog også ret til selv at bestemme over eget liv og egen trivsel.

Vi er med i EF, og ud fra det skal vi naturligvis følge de retningslinjer, der gives. Jeg har bemærket, at der allerede i marts 1986 er indgået aftaler med tobaksindustrien, og jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, hvor meget kontrol, hvor mange prøver osv. man har foretaget i de forløbne nu fire år, hvor den aftale har været gældende. Alt efter, hvad ministeren kan svare herpå, må man bedømme, om det ikke er irrelevant med både stk. 2 og stk. 3 under § 2.

Men i øvrigt ser CD gerne – og flere har givet udtryk for det samme – at dette lovforslag udsættes, til direktivet fra EF foreligger. Vi vil gerne vente og se, hvad det omtalte direktiv indeholder, inden vi tager stilling.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Når CD's ordfører siger, at vi har ret til selv at bestemme over liv og helbred, er det kun delvis rigtigt. Det er meget pudsigt, at vi i denne uge også skal have et forslag om færdselsloven, hvor vi skal påtvinges sikkerhedsseler på både bagsæder og forsæder. Vi synes, det er en god idé, og går ind for den, og det gør vi med den begrundelse, at vi ikke har råd til selv at bestemme, for det koster så meget, hvis der sker noget med os.

Jeg har tidligere sagt, at jeg egentlig heller ikke rigtig fatter, hvorfor vi selv skal have lov til at bestemme, når det gælder nydelsesmidler og sådan noget, for vi skal selvfølgelig have hele apparatet stående til vores rådighed bagefter, så vi kan få behandling. Men tænk, hvis vi virkelig kunne reducere de udgifter, der skyldes tobaks- og alkoholskader! Jeg skal love for, at det ville kunne mærkes på budgetterne. Man siger godt nok, at man får meget ind i skat, men hvor mange udgifter får man egentlig?

I dag er det tobak, det gælder. Vi er overordentlig tilfredse med dette forslag, for vi mener, det simpelt hen er en tvingende nødvendighed både af sundhedsmæssige og af økonomiske grunde, at vi får set på, hvilke udgifter det påfører os. Vi ved, at tobaksrygning skaber kredsløbsforstyrrelser og utrolig mange andre sygdomme, vi ved noget om, hvad tobaksrygning betyder i forbindelse med graviditet, og vi ved noget om, hvad det betyder, når der ryges, hvor

[Inger Stilling Pedersen]

der er små børn. Det har så mange konsekvenser, at hvis det virkelig kan lykkes os bare at reducere noget – ved at mærke og ved at fortælle om farerne – for min skyld gerne med nogle advarsler, der batter noget og sige: Hvis du gør det her, så er du faktisk dum, men det ved du måske i forvejen, for det kan påføre dig de og de sygdomme, og det er farligt at gøre det, så er vi yderst tilfredse med lovforslaget.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Formålet med lovforslaget er at sikre opfyldelsen af forpligtelser som følge af to direktiver. Begge direktiver er led i Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs handlingsplan »Europa mod Kræft«. Som det ganske rigtigt er oplyst, er direktivet om grænseværdier for tjæreindhold endnu ikke vedtaget, men det forventes vedtaget på sundhedsministermødet den 9. april. Det har været behandlet i Markedsudvalget, hvor der var tilslutning til, at Danmark stemte for forslaget forud for sundhedsministermødet i november 1989. På ministermødet den 13. november blev der opnået det, der hedder fælles holdning, blandt de 12 sundhedsministre. Det vil sige, at sandsynligheden for, at forslaget bliver vedtaget, er meget stor, så stor, at jeg har valgt at spare tid – også Folketingets tid – ved at medtage dette direktiv i lovforslaget.

Det tredje direktiv, som var med i handlingsplanen »Europa mod Kræft«, og som drejer sig om reklamer for tobaksvarer, er der derimod så megen usikkerhed om, at det ikke er medtaget i lovforslaget.

I anledning af ønsket om at se direktiverne kan jeg oplyse, at de allerede i dag er oversendt til Sundhedsudvalget.

Det er rigtigt, at vi har en aftale, og det har jo kendetegnet vores forhold på tobaksområdet, at vi har baseret beslutningerne på aftaler med tobaksindustrien. Denne aftale skulle revideres, og det niveau, man ligger på ifølge aftalen, er ikke det samme som det, direktivet lægger op til.

Men jeg håber, at man vil se velvilligt på forslaget, når man har haft lejlighed til at se direktiverne igennem.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg beklager, at jeg skal trække tiden ud i denne sene eftermiddagstime, men jeg stillede

jo nogle klare spørgsmål, som jeg også havde et ønske om at få besvaret.

Jeg vil gentage dem: Når og hvis dette her bliver vedtaget, hvad så med Grækenland? Der står jo i direktivforslagene, at tjæreindholdet skal nedsættes til 15 mg pr. 31. december 1992 og til 12 mg pr. 31. december 1997. Og så står der videre, at man for Grækenlands vedkommende vil foretage en anden og mere glidende overgang, således at man først når ned på de 12 mg pr. 31. december år 2006.

Jeg ved, at Markedsudvalget har spurgt, men endnu ikke har fået et tilfredsstillende svar på, hvad man vil gøre i den særlige situation. Det har fået at vide, at man ikke er af den opfattelse, at det skulle være nødvendigt at lave særlige kontrolforanstaltninger i denne henseende.

Jeg vil gerne spørge, om det betyder, at Grækenland i den periode, hvor det har et højere tjæreindhold, kan eksportere sine cigaretter til resten af EF-landene og dermed komme til at overtræde de regler, som vi f.eks. tiltræder her i Danmark.

Det andet spørgsmål, som jeg slet ikke fik nogen antydning af et svar på, var: Hvordan vil man forholde sig over for varer, der kan søges importeret eller eksporteret til EF-landene fra lande uden for EF? Jeg tænker på USA, som jeg nævnte før, jeg tænker på Tyrkiet, som er et stort tobaksproducerende land, og jeg tænker på Schweiz, der jo er bekendt for at have både billige og stærke cigaretter. Jeg synes, det er rimeligt, at vi får svar på, hvad man har forestillet sig at man vil gøre i EF i den sammenhæng.

Afslutningsvis skal jeg konstatere, at der formodentlig vil blive et kort og intenst udvalgsarbejde efter den 9. april.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

De helt konkrete spørgsmål vedrørende Grækenlands eksport og spørgsmålet om de øvrige lande er jeg ikke i stand til at besvare kvalificeret, og jeg vil derfor gerne have lejlighed til at gøre det skriftligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Tredje næstformand (Povl Brøndsted):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget for Forretningsordenen (16/1 90):

Udtræder: Bjørn Elmquist (V)

Nyt medl.: Helge Sander (V)

Udvalget til Valgs Prøvelse (16/1 90):

Udtræder: Skrumsager Skau (V)

Nyt medl.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Arbejdsmarkedsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Nyt medl.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Boligudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Nyt medl.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Udtræder: Inge Dahl-Sørensen (V)

Ny stedf.: Mølgaard Jensen (V)

Erhvervsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Ny stedf.: Jørgen Winther (V)

Forskningsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Helge Sander (V)

Nyt medl.: Mølgaard Jensen (V)

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Ny stedf.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Forsvarsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Niels Anker Kofoed (V)

Ny stedf.: Mølgaard Jensen (V)

Indfødsretsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Jørgen Winther (V)

Nyt medl.: Mølgaard Jensen (V)

Miljø- og Planlægningsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Ny stedf.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Retsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Nyt medl.: Elsebeth Kock-Petersen (V)

Sundhedsudvalget (16/1 90):

Udtræder: Mejdahl (V)

Nyt medl.: Mølgaard Jensen (V)

Udtræder: Hanne Severinsen (V)

Ny stedf.: Mejdahl (V)

Uddannelsesudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Ny stedf.: Anders Mølgaard Jensen (V)

Valutaudvalget (16/1 90):

Udtræder: Traberg Smidt (V)

Nyt medl.: Mølgaard Jensen (V)

Kommunaludvalget (16/1 90):

Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)

Ny stedf.: Bente Juncker (CD)

Kulturudvalget (16/1 90):

Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)

Ny stedf.: Arne Melchior (CD)

Kulturudvalget (18/1 90):

Udtræder: Klaus Hækkerup (S)

Ny stedf.: Jytte Andersen (S)

Forsvarsudvalget (18/1 90):

Udtræder: Aage Brusgaard (FP)

Ny stedf.: Køpke Christensen (FP)

Boligudvalget (19/1 90):

Udtræder: Elisabeth Arnold (RV)

Ny stedf.: Marianne Jelve (RV)

Energipolitisk Udvalg (19/1 90):

Udtræder: Niels Anker Kofoed (V)

Ny stedf.: Hugo Holm (UP)

Kommunaludvalget (19/1 90):

Udtræder: Jens Peter Jensen (V)

Ny stedf.: Hugo Holm (UP)

[Tredje næstformand]

Skatteudvalget (19/1 90):

Udtræder: Jørgen Winther (V)

Ny stedf.: Hugo Holm (UP)

Erhvervsudvalget (19/1 90):

Udtræder: Helge Sander (V)

Ny stedf.: Hugo Holm (UP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 24. januar 1990, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.22
